BUXORO DESTINATSIYASIDAGI TUROPERATORLAR FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING YO‘LLARI

Ashurova Maftuna Sharifovna
Buxoro davlat universiteti, turizm (faoliyat turlari bo‘yicha)
mutaxassisligining 2-bosqich magistranti

Annotatsiya: Turizm sohasidagi pandemiyadan keyingi inqiroz sharoitida turizm tashkilotlarining moliyaviy barqarorligini ta’minlash eng muhim vazifa hisoblanadi. Buxoro mintaqasining turizm sanoati iqtisodiyotning istiqbolli va jadal rivojlanayotgan tarmoqlaridan biriga aylanmoqda, lekin ayni paytda u muayyan qiyinchiliklarni boshdan kechirmoqda. Taklif etilayotgan qator chora-tadbirlarni amalga oshirish natijasida turizm industriyasi korxonalarining moliyaviy barqarorligi ko‘rsatkichlari sezilarli darajada yaxshilanishi mumkin, bu esa o‘z navbatida turizm industriyasining rivojlanishiga ham, mintaqa iqtisodiyotiga ham ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: turoperator, turistik salohiyat, turistik mahsulot, turistik xizmatlar, Buxoro turistik destinasiyasi.

Buxoro azaldan dunyoning turli burchaklaridan o‘zining tarixiy, madaniy turistik resurslari bilan turistlarni jalb qiluvchi destinasiyalarga boy mintaqa sanalgan. Buxoro destinasiyalari turistik operatorlar faoliyatini rivojlantirish uchun quyidagi ishlarni amalga oshirilsa maqsadga muvofiq bo‘lar edi:

- viloyatning malakali ishchi kuchi va ilmiy salohiyatini shakllantirish, ya’ni. turizm uchun kadrlar tayyorlashning uch bosqichli tizimini joriy etish: ilmiy salohiyatni shakllantirish (aspirantura); turizm menejerlarini tayyorlash (oliy ta’lim); o‘quv yo‘riqnomalari, tarjimonlar, gidlar (o‘rta kasb-hunar ta’limi);
- turizm xizmatlarining yuqori narxini qoplaydigan noyob turistik mahsulotlarni taklif etish;
- sayyohlik loyihalarini moliyalashtirish, turizm sohasidagi qonunchilik bazasini yaratish, turizmni boshqarishning dasturiy-maqsadli usullarini yaratish orqali turizmni mintaqaviy darajada faol qo‘llab-quvvatlash;
- mintaqaviy turizmning ichki tizimini rivojlantirish va mahalliy aholini jalb qilish orqali turistlar oqimini ko‘paytirish;
- ekologik va ekstremal turizm turlarini rivojlantirish, shuningdek, Buxoro viloyatini turizmning qishki turlariga yo‘naltirish asosida mintaqaviy turizmning zamonaviy tizimini shakllantirish uchun tabiiy va rekreatsion salohiyatdan foydalanish;
- mintaqaga qo‘shimcha turistlarni jalb qilish uchun turizmning qo‘shimcha turlaridan (masalan, ovchilik, rafting va boshqalar) foydalanish, shuningdek,

turizmning ko‘p yo‘nalishli turlari (masalan, ovchilik) bilan xizmatlarning turistik paketlarini shakllantirish;

- viloyatga sayyohlar oqimini ko‘paytirish maqsadida xususiy va davlat investitsiyalarini jalb qilish asosida zamonaviy mehmondo‘stlik sanoati va turizmning moddiy bazasini shakllantirish;
- xizmatlar sifatini oshirish, turizmning noyob turlarini taklif etish, shuningdek, viza va bojxona rasmiyatchiligini soddalashtirish orqali chet ellik sayyohlarni hududga jalb etish;
- boshqa hududlarga nisbatan raqobatdosh ustunliklarni mustahkamlash maqsadida “Turoperatorlar uyushmasi”ni tashkil etish;
- Buxoro viloyatini "ekologik toza mintaqa" sifatida joylashtirish;
- qonunchilik bazasini ishlab chiqish, turoperatorlarni moliyaviy qo‘llab-quvvatlash, Muvofiqlashtiruvchi kengashlarni tashkil etish orqali hududda faol turizm siyosatini shakllantirish;
- bozor segmentatsiyasining rolini oshirish (yangi ichki hududiy turizm segmentlarining paydo bo‘lishi, sayohat masofalarining ko‘payishi, dam olish shakllarining xilma-xilligi, tashkil etilgan turizm makonida turizmni rivojlantirishning diversifikatsiyasini oshirish va boshqalar);
- turizm va monopollashtirish jarayonlarida faoliyatni muvofiqlashtirish rolini oshirish (gorizontal integratsiyani kuchaytirish, ya’ni yirik firmalarning o‘rta va kichik biznes bilan hamkorlikni o‘sishi, strategik turizm ittifoqlarini yaratish orqali vertikal integratsiya va boshqalar);
- rivojlangan turizm mahsulotlarini targ‘ib qilish, reklama qilish va sotishda ommaviy axborot vositalari va jamoatchilik bilan aloqalar rolini oshirish;
- turizmda kadrlar rolini oshirish (xodimlar sonini ko‘paytirish, kasbiy malaka tuzilmasini ishlab chiqish, kasbiy tayyorgarlikning ahamiyatini oshirish, mehnatni tashkil etishni takomillashtirish va boshqalar);
- xususiy turizm biznesining rolini oshirish (bozorda cheklangan miqdordagi yirik transmilliy operatorlar va katta miqdordagi kichik biznes sub’ektlari faoliyat yuritishi uchun shart-sharoitlar yaratish, professional marketing asosida turistik mahsulotlarni samarali sotish, bu esa xodimlarni malakasini oshirish zaruriyatini keltirib chiqaradi);
- zamonaviy axborot texnologiyalari (Internet va boshqalar) orqali hududda mavjud turistik mahsulotlar haqidagi ma’lumotlarni tarqatish.

Turizm xizmatlarini ilgari surishning eng samarali vositasi onlayn vositalardir. Shu bilan birga, ma’lumotlilik, ishonchlilik va jozibali rasm marketing va reklama xabarlari uchun eng yaxshi mezon bo‘lib qolmoqda. Nemis sayyohlari turistik marshrutni tanlashda asosan ma’lumot beruvchi reklamalarga (51%), jozibali rasmli reklamalarga (48%) va kamroq darajada foydali sharhlarni o‘z ichiga olgan

reklamalarga (32%) ishonadilar[1]. Nemislarning 49% boshqa sayohatchilarning onlayn sayohat tavsiyalariga ishonishadi[2].

Shunga muvofiq tarzda Buxoro destinasiyalarida faoliyat yuritayotgan turoperatorlar faoliyatini rivojlantirish uchun quyidagilarni amalga oshirsa maqsadga muvofiq bo‘lar edi:

- potentsial sheriklar va biznes mijozlarni turmahsulotlariga qiziqtirish, potentsial mijozlar bilan aloqa o‘rnatish uchun sanoat forumlari saytlarida ko‘rgazma tadbirlarida ishtirok etish;

- turoperatorlar hamkorlar, yetkazib beruvchilar, mijozlar topishlari mumkin bo‘lgan sanoat biznes birlashmalari bilan hamkorlik qilishi;

- turizmning turli sohalarida qo‘shma mahsulotlar yaratish;

- turizm sohasida xalqaro standartlarni joriy etishda yordam olishi;

- onlayn reklama uchun mashhur raqamli platformalardan foydalanish;

- turmahsulotning reklama qilish mazmuniga e’tibor berishi. Turistik mahsulot reklamasi ishonchli va to‘liq ma’lumotni (masalan, ekskursiyaning narxi, davomiyligi, attraksionning shahardan uzoqligi haqida) o‘z ichiga olishi hamda 3-4 tildagi rang-barang fotosuratlar va videoroliklar bilan birga bo‘lishi kerak;

- o‘zlarining rasmiy veb-sahifalarida, ijtimoiy tarmoqlarda yashash imkoniyatlari va shartlari (narxini ko‘rsatgan holda), ovqatlanish (masalan, restoranning mavjudligi va hajmi), qo‘shimcha xizmatlar haqida ma’lumot berish;

- noyob axborot mahsulotini yaratish, masalan, Buxoro destinasiyalariga tashriflar taqvimi, sayohatchilar uchun tematik amaliy qo‘llanmalar va boshqalar yaratish kabi tadbirlar.

Rivojlangan mamlakatlar tajribasida turizmning rivojlanishi muvaffaqiyatini bevosita davlat yordamiga bog‘liq. Xulosa o‘rnida shuni ta’kidlash kerakki, Buxoro destinasiyalarida turizm jadal rivojlanmoqda. Turizm faoliyatining barcha sohalarida taklif doirasini kengaytirish va uning ixtisoslashuvini chuqurlashtirish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. https://info.advertising.expedia.com/hubfs/2018_LP_ASSETS/images/Rebrand-018/European_Travel_Trends_2017_LookInside3.png

2. https://ftnnews.com/tours/41207-german-travel-trends-2020-2021https://www.thedubrovniktimes.com/news/croatia/item/10847-trends-of-german-travellers-in-2021-safety-and-hygiene-measures-are-basic-prerequisites-for-travel